

Ім'я користувача:
Полтавський інститут економіки і права Полтавськи...

ID перевірки:
1016249657

Дата перевірки:
14.05.2024 05:55:03 IDT

Тип перевірки:
Doc vs Internet + Library

Дата звіту:
14.05.2024 06:06:03 IDT

ID користувача:
100011299

Назва документа: Курсова робота_Маляр Денис

Кількість сторінок: 27 Кількість слів: 5633 Кількість символів: 42894 Розмір файлу: 39.51 KB ID файлу: 1016035270

8.1% Схожість

Найбільша схожість: 2.61% з Інтернет-джерелом (<https://dduvs.in.ua/wp-content/uploads/files/Structure/library/studen>.)

7.67% Джерела з Інтернету 327 Сторінка 29

1.33% Джерела з Бібліотеки 30 Сторінка 31

0% Цитат

Вилучення цитат вимкнене

Вилучення списку бібліографічних посилань вимкнене

0% Вилучень

Немає вилучених джерел

ВСТУП

Актуальність теми: У сучасному суспільстві ми постійно стикаємося з різними договорами та зобов'язаннями.

До них належать договори купівлі-продажу, надання послуг, оренди, трудові договори. Кожен з цих договорів встановлює певні зобов'язання сторін.

Однак сторони не завжди виконують свої зобов'язання, що призводить до порушення договору. Таке порушення договору може мати серйозні наслідки, такі як втрата довіри, фінансові втрати та судові розгляди.

Тому важливо знати, які правові наслідки можуть виникнути в результаті такого порушення договору і яка відповідальність за це передбачена. Це важливо ще й тому, що законодавство у цій сфері постійно змінюється. Нові закони та підзаконні акти, судова практика, економічні та соціальні зміни впливають на правові наслідки порушень зобов'язань та відповідальність за них.

Вивчення цієї теми є важливим у сучасному суспільстві, оскільки воно допомагає глибше розуміти механізми регулювання договірних відносин, а також можливі наслідки порушення зобов'язань. Це знання є корисним не тільки для юристів, але і для всіх, хто вступає в договірні відносини. Крім того, воно може сприяти формуванню більш відповідального ставлення до виконання своїх зобов'язань, а також до вибору контрагентів.

Таким чином, дана тема є актуальною і важливою для вивчення, а результати дослідження можуть мати практичне застосування.

Мета дослідження глибоке вивчення теми “Правові наслідки порушення зобов'язань. Відповідальність за порушення зобов'язань”.

Предмет дослідження правові наслідки порушення зобов'язань. Відповідальність за порушення зобов'язань.

Об'єкт дослідження відносини, що виникають у зв'язку з порушенням зобов'язань.

Бібліографічний огляд літератури. М.Р.Андріанова, І.А. Безклубого, О.Є.Блажівську, О.І.Галевей, С.В.Глірко, Д.М.Гриджука, О.І.Дзеру, О.Л.Іваненко, О.С.Кіалову, У.М.Кубару, Г.В.Макаренка, О.В.Михальнюка, І.Д.Лавріненка, І.О.Проценка, І.Й.Пучковську, В.М.Слому, Л.К.Шилюка та інших.

Завдання дослідження:

1. Вивчити теоретичні аспекти зобов'язань та їх порушення.
2. Проаналізувати правові наслідки порушення зобов'язань.
3. Дослідити питання відповідальності за порушення зобов'язань.
4. Розробити пропозиції щодо вдосконалення законодавства в даній області.

Методи дослідження. В ході дослідження були використані різноманітні

методи:

- ✓ діалектичний метод;
- ✓ системно-функціональний метод;
- ✓ логічний метод;
- ✓ метод сходження;
- ✓ Порівняльно-правовий метод.

Структура курсової роботи. Курсова робота складається зі вступу, 4-

ох

розділів, висновків, списку використаних джерел та літератури.

РОЗДІЛ 1. Поняття та види зобов'язання.

Зобов'язання- це закріплене правовими нормами зобов'язання між двома або більше особами, яке може виникати внаслідок угоди, закону або іншого правового акта.

Одна сторона, яка має право вимагати виконання певних дій або сплати певної суми, називається кредитором, а інша сторона, яка зобов'язана прийняти або сплатити цю суму,-боржником. [1,141] Зобов'язання можуть виникати з різних причин, включаючи угоди, правочини ,бездіяльність та неправомірне використання майна. Відповідно до Цивільного кодексу, зобов'язання можуть бути різні.

Цивільний кодекс регулює вимоги та порядок виконання зобов'язань, а також права та обов'язки сторін у випадку невиконання або неналежного виконання зобов'язань.

Елементами зобов'язання є його сторони, предмет та зміст. Сторони зобов'язання-це кредитор (особа, яка має право вимагати виконання) і боржник (особа, яка зобов'язана виконати).

Ними можуть бути фізичні та юридичні особи, в тому числі державні організації. Предметом зобов'язання є конкретна дія боржника, а матеріальним об'єктом цієї дії - певна матеріальна цінність, з приводу якої виникає правовий зв'язок між сторонами. Важливо, щоб ця дія передбачала активну участь боржника, оскільки пасивна поведінка (наприклад, утримання від дій) не може бути предметом самостійного зобов'язання.

Зміст зобов'язання становлять права та обов'язки сторін.

Право вимоги належить кредитору, який може вимагати від боржника виконання його обов'язку. Обов'язок боржника називається боргом і являє собою суб'єктивний обов'язок вчинити певну дію.

Види зобов'язання:

1. Види обов'язків розподіляються згідно з їх виникненням на договірні та недоговірні. Договірне зобов'язання виникає з угоди між рівноправними та незалежними юридичними особами, що виражає їх спільну волю стосовно досягнення правових результатів, які можуть мати матеріальний чи нематеріальний характер.[2,356] Недоговірне зобов'язання виникає на підставі правомірних або неправомірних односторонніх дій особи, імовірно, без їхньої власної волі. Вони регулюються нормативними актами цивільного законодавства і не підлягають зміні відповідно до бажань сторін.

Залежно від того, як веде себе боржник, його зобов'язання може мати позитивний або негативний характер. Позитивне зобов'язання передбачає, що боржник має виконати певну дію на користь кредитора. У випадку негативного зобов'язання боржник зобов'язаний утримуватися від певних дій. Такі негативні зобов'язання рідко стають самостійними; зазвичай вони доповнюються позитивними.

В залежності від того, як розподілені права та обов'язки між суб'єктами, можна відрізнити односторонні від двосторонніх (взаємних). У випадку односторонніх, одна сторона має виключно права, тоді як інша сторона має лише обов'язки. [3,252] У двосторонніх (взаємних) кожна сторона має як права, так і обов'язки.

Залежно від призначення, можна виділити головні та додаткові (акцесорні) зобов'язання. Додаткові зобов'язання мають за мету забезпечити виконання головного зобов'язання і мають допоміжний характер. Їх юридичний статус залежить від статусу головного зобов'язання. До цих

додаткових зобов'язань відносяться зобов'язання щодо неустойки, поруки, застави, притримання та завдатку.

Якщо головне зобов'язання стає недійсним, то акцесорне зобов'язання також стає недійсним, за винятком випадків, коли це встановлено Цивільним кодексом (ст. 548 ЦК). Проте, недійсність акцесорного зобов'язання не впливає на дійсність головного зобов'язання (ст. 548 ЦК).

З урахуванням предмета виконання, зобов'язання можуть бути однооб'єктними, альтернативними, факультативними та грошовими.

Окрему категорію складають зобов'язання особистого характеру, пов'язані з особами їх суб'єктів.

Наприклад, зобов'язання письменника чи науковця створити об'єкт права інтелектуальної власності за договором замовлення (ст. 1112 ЦК). Проте, ця класифікація не завжди забезпечує необхідну юридичну однорідність, тому використовується багатоступенева класифікація.

Так, всі зобов'язання можна поділити на два типи - договірні та недоговірні. Кожен з цих типів зобов'язань розглядається у відповідних групах, які, у свою чергу, діляться на види та підвиди зобов'язань.

Наприклад, договірні зобов'язання можуть бути поділені на групи: зобов'язання щодо передачі майна власності,^[4,440] передачі майна у користування, виконання робіт, надання послуг, розпорядження правами інтелектуальної власності та зобов'язання, що виникають із багатосторонніх правочинів.

2. Другий вид зобов'язань, можна розподілити на дві основні категорії: регулятивні та охоронні.

Регулятивні зобов'язання спрямовані на контроль та підтримку майнових відносин з метою забезпечення їхньої стійкості.

Зазвичай вони впливають з угод, але деякі можуть виникати із односторонніх правомірних дій, таких як публічні обіцянки винагороди,

вчинення дій на користь іншої особи без її доручення у майнових справах, а також надання допомоги у рятуванні здоров'я та життя фізичних або юридичних осіб.

Розділ 1.1 Особливості зобов'язання

1. Результатом зобов'язань є передача майна або інших матеріальних результатів, які мають матеріальну цінність.

2. Оскільки зобов'язання передбачають передачу майна, яке може бути передане лише конкретній особі, а не будь-кому іншому, ці правовідносини завжди встановлюються з конкретною юридичною особою і тому мають обмежений характер.

3. У зобов'язанні, що передбачає передачу майна, зобов'язана сторона зобов'язання зобов'язана вчинити активні (позитивні) дії. Навіть якщо відсторонити зобов'язання вимагається виконання пасивної функції, це зазвичай відбувається в контексті або як доповнення до активної поведінки юридичної особи. [5,18]

4. Зобов'язання різняться відповідно до сутності відповідного суб'єктивного права: якщо у випадку абсолютних правовідностей сутність суб'єктивного права полягає у власних діях, то у зобов'язаннях це право вимагати певної поведінки від іншої особи (боржника).

5. Зобов'язання перш за все охоплюють ринкові відносини, які виникають як в результаті підприємницької діяльності, [6,140] так і в процесі задоволення потреб фізичних осіб. Цим відносинам притаманна особливість - їх різноманітність.

6. Зобов'язання як частина цивільно-правових відносин повинні ґрунтуватися на принципах добросовісності, розумності та справедливості, загально визнаних у цивільному праві.

Розділ 1.2 Суб'єкти зобов'язань

Відповідно до Цивільного кодексу, стосунки між кредитором і боржником визначаються статтею 510.

Якщо одна сторона в зобов'язанні має одночасно і права, і обов'язки, то вона вважається боржником у тому, що вона повинна здійснити для іншої сторони, і кредитором у тому, що вона має право вимагати від іншої сторони. Зазвичай боргові зобов'язання мають одного [7, 652] кредитора і одного боржника, але існують випадки, коли є більше одного кредитора або боржника.

У таких ситуаціях борг називається багатостороннім. Існує три типи багатосторонності: активна, пасивна та змішана. Активна багатосторонність виникає тоді, коли в зобов'язанні більше одного кредитора, оскільки кредитор є активною стороною, яка має право вимагати виконання.

Пасивна багатосторонність на стороні боржника називається пасивною, оскільки боржник відіграє пасивну роль у зобов'язанні. Коли в борговому зобов'язанні є більше одного кредитора і боржника, воно називається змішаною багатосторонністю в активному складі боргу.

У борговому зобов'язанні також можуть брати участь інші особи, які не є сторонами боргу, і вони називаються третіми особами. Згідно зі статтею 511 Цивільного кодексу, борг не створює зобов'язання перед третьою особою. Однак за договором зобов'язання може породжувати права третіх осіб щодо боржника та/або кредитора. Зазвичай зобов'язання виконується однією і тією ж особою, яка є кредитором і боржником у момент його виникнення. [8, 313]

Але закон передбачає можливість зміни осіб, зберігаючи при цьому предмет і зміст зобов'язання. У такому випадку відповідний суб'єкт зникає, а його права та обов'язки переходять до особи, яка його замінює.

Стаття 512 Цивільного кодексу встановлює підстави для заміни кредитора у зобов'язанні:

1.Перехід права до іншої особи на підставі правочину (відступлення права вимоги) - це відступлення права вимоги, що здійснюється на підставі двостороннього правочину (договору), укладеного між первісним кредитором (цедентом) і новим кредитором (цесіонаром).

Цей договір може бути відплатним або безоплатним, речовим або консенсуальним, абстрактним або узгодженим. Стаття 513 Цивільного кодексу встановлює правила щодо форми таких правочинів, [9, 190] які, якщо інше не встановлено законом, мають виконуватися у **такій же формі, що й правочин, на підставі якого виникло зобов'язання**, включаючи державну реєстрацію.

2.Правонаступництво має місце у разі реорганізації юридичної особи (згідно зі статтею 106 Цивільного кодексу), якщо всі борги перед кредиторами та дебіторами передані в передавальному акті або в розподільчому балансі. Аналогічна зміна кредиторів відбувається і в разі спадкування, оскільки до складу спадкової маси **входять всі права та обов'язки, що належали спадкодавцеві на момент відкриття спадщини і не припинилися з його смертю** (згідно зі статтею 1218 Цивільного кодексу). Виконання зобов'язань боржника поручителем або заставодавцем (фізичним поручителем).

Виконання обов'язків боржника третіми особами або відповідно до закону відбувається шляхом передачі зобов'язань на інших осіб або відповідно до вимог закону.

Кредитор не може замінити своє зобов'язання в умовах, встановлених законом або угодою (ч. 3 ст. 512 ЦК), а також у випадках, коли зобов'язання нерозривно пов'язане з особою кредитора, зокрема виплата компенсації за здоров'я, каліцтво або смерть (ст. 515 ЦК).

Стаття 514 ЦК **передбачає, що до нового кредитора переходять всі права первісного кредитора у зобов'язанні, які існували на момент переходу цих прав, якщо інше не передбачено угодою або законом.**

Згідно з цим правилом, до нового кредитора переходять права, які складають зміст угоди (наприклад, застава, порука і т. д.), що забезпечують виконання зобов'язання, існуючого на момент передачі прав.

Первісний кредитор повинен передати новому кредитору всі документи, які підтверджують передачу прав, а також всю необхідну інформацію для їх використання. [10, 190]

Цей обов'язок має бути виконаний первісним боржником, оскільки він має право відмовитися від виконання своїх зобов'язань перед новим боржником, поки не буде надана документація щодо передачі прав (стаття 517 ЦК).

Згідно зі статтею 519 ЦК, первісний кредитор відповідає перед новим кредитором лише за недійсність переданої вимоги.

Якщо боржник не виконує свої обов'язки перед новим кредитором, незважаючи на те, що зобов'язання було передано первісному кредитору, первісний боржник не несе відповідальності за це, крім випадків, коли він поручився за боржника перед новим кредитором.

Процедура заміни кредитора регулюється статтею 516 ЦК.

Вона може здійснюватися без згоди боржника, якщо інше не передбачено угодою або законом.

Однак боржник повинен бути інформований про зміну кредитора, і це повинен зробити новий кредитор, який несе ризик настання негативних наслідків для боржника згідно з ч. 2 ст. 516 ЦК.

Якщо боржник був письмово повідомлений про заміну кредитора, він має право висунути заперечення проти вимоги нового кредитора, аналогічно запереченням, які він мав проти первісного кредитора на момент отримання письмового повідомлення; якщо ж він не був повідомлений, боржник має право висунути заперечення, і якщо боржник вже виконав борг до пред'явлення вимоги новим кредитором, він має право висунути заперечення в момент виконання (стаття 518 ЦК).

При заміні боржника борг переходить до нового боржника за згодою всіх сторін (ст. 520 ЦК), тобто заміна боржника передбачає багатосторонню угоду, учасниками якої є кредитор, новий боржник і первісний боржник. Новий боржник має право висунути будь-які заперечення проти вимог кредитора, що базуються на відносинах між кредитором і первісним боржником (стаття 522).

Стаття 523 ЦК регулює правові наслідки заміни боржника у зобов'язаннях, забезпечених поручительством або заставою. Якщо боржником у зобов'язанні є інша особа, поручительство і застава припиняються (після заміни боржника), якщо тільки поручитель або заставодержатель не погодиться відповідати за виконання зобов'язання новим боржником. Якщо застава була встановлена самим боржником, вона залишається і після заміни боржника у зобов'язанні, якщо інше не передбачено угодою або законом.

Розділ 1.3 Підстави виникнення зобов'язань.

Зобов'язання виникає унаслідок певних юридичних подій або послідовності таких подій, які породжують правові зобов'язання між сторонами.

Це визначається відповідно до статті 509 Цивільного кодексу, яка встановлює, що зобов'язання виникають з тих же підстав, що і цивільні права та обов'язки згідно зі статтею 11 Цивільного кодексу. [11, 576]

Такі підстави включають:

1. Укладені договори, які можуть бути визначені як поіменовані (тобто передбачені в Цивільному кодексі) або непоіменовані, але відповідні загальним принципам Цивільного кодексу.

2. Односторонні правові дії, такі як публічні обіцянки виплати винагороди без оголошення тендеру або в залежності від результатів тендеру, як це передбачено в статті 1184 Цивільного кодексу. Переможець тендеру також має право на виконання обов'язків відповідно до статті 1156 Цивільного кодексу.

3.Акти державних органів, включаючи органи місцевого самоврядування, які виступають у ролі суб'єктів публічного права. Ці акти можуть стати підставою для укладення договорів та впливати на їх зміст та обов'язки відповідно до статті 648 Цивільного кодексу.

4.Протиправні дії, такі як заподіяння шкоди без належної правової підстави, що може включати компенсацію матеріальної та моральної шкоди, або повернення набутого або збереженого майна відповідно до закону. [12, 703]

5.Інші юридичні факти, які можуть включати дії, які не є правочинами, але виникають внаслідок дії правових норм, або події, що існують незалежно від волі особи, які регулюються цивільним законодавством або договором, такі як стихійні лиха, які є страховими випадками згідно з договором страхування.

Додатково, юридична відповідальність може виникати внаслідок судового рішення, наприклад, рішення суду про зміну договору у зв'язку з істотною зміною обставин згідно з частиною 4 статті 652 Цивільного кодексу.

Розділ 2. Правові наслідки порушення зобов'язання.

У галузі цивільного права, зобов'язання виступає як ключове поняття, що регулює взаємовідносини між сторонами угоди або іншого правового акту. Втім, порушення цих зобов'язань може призвести до правових наслідків, передбачених законом та судовою практикою. [13, 776]

Основні типи порушень зобов'язань можуть мати різні прояви, серед найпоширеніших:

- Невиконання зобов'язання: коли одна зі сторін не дотримується умов, передбачених договором або законом.
- Неналежне виконання зобов'язання: коли зобов'язання виконується, але не в повному обсязі або неналежної якості.
- Прострочення виконання зобов'язання: коли виконання зобов'язання затримується з порушенням умов, визначених угодою.

Порушення зобов'язань може мати наступні правові наслідки:

- Серйозна відповідальність: сторона, що порушила угоду, може бути зобов'язана відшкодувати іншій стороні завдані збитки.
- Компенсація моральної шкоди: у випадку, коли порушення зобов'язань спричинило емоційні страждання або образу, порушник може бути зобов'язаний компенсувати цю шкоду.
- Санкції та штрафні санкції: закон може передбачати накладення певних санкцій або штрафів за порушення зобов'язань, а також установлення пені у разі прострочення виконання зобов'язань.
- Розірвання договору: якщо одна зі сторін суттєво порушила свої зобов'язання, інша сторона може мати право розірвати угоду та відмовитися від подальшого виконання зобов'язань.

Правові наслідки порушення зобов'язань в цивільному праві є важливим аспектом забезпечення дотримання угодних зобов'язань та захисту прав суб'єктів цивільного права. Ретельне вивчення цього питання сприяє уникненню судових суперечок та забезпечує стабільність цивільно-правових відносин. [14, 224]

Розділ 2.1 Виконання зобов'язань.

Виконання зобов'язання є здійсненням боржником вимог кредитора щодо певних дій або надання дії, яка є предметом зобов'язання. Ці дії мають правову силу і спрямовані на досягнення певного цивільно-правового результату, а саме, припинення зобов'язання. [15, 54]

При цьому виконання зобов'язань регулюється відповідними положеннями Цивільного кодексу. Згідно зі статтею 526 Цивільного кодексу, виконання зобов'язань має відповідати умовам договору та вимогам законодавства.

Якщо умови та вимоги не визначені, виконання здійснюється відповідно до звичаїв ділового обороту або інших установлених вимог.

Принципи виконання зобов'язань включають належне виконання та реальне виконання, що передбачають виконання у визначений строк, місце та спосіб.

Принцип реального виконання поступово втрачає свою значимість у зв'язку з розвитком ринкової економіки та зменшенням потреби у виконанні в натурі.

Однак цей принцип залишається важливим, і в разі необхідності кредитор має право вимагати виконання зобов'язання в натурі або відшкодування збитків за його невиконання.

Таким чином, виконання зобов'язань полягає в здійсненні вимог кредитора щодо дій або надання послуг, спрямованих на досягнення цивільно-правового результату, і відповідає вимогам законодавства та умовам договору.

Виконання зобов'язання полягає у виконанні боржником на вимогу кредитора певної дії або у утриманні від дії, яка є предметом цього зобов'язання. [16, 33]

Ця дія є правочином, оскільки вона відповідає закону та спрямована на досягнення певного цивільно-правового результату, а саме - припинення зобов'язання. Тому загальні положення Цивільного кодексу про правочини, зокрема положення про форму правочинів (статті 205-209 ЦК), не поширюються на неї. Згідно з загальними умовами (засадами) виконання зобов'язань (ст. 526 ЦК), зобов'язання має бути виконане належним чином відповідно до умов договору, вимог цього Кодексу та інших актів цивільного законодавства. У випадку відсутності таких умов і вимог, виконання має відбуватися відповідно до звичаїв ділового обороту або інших прийнятих вимог.

Це означає, що виконання позадоговірних зобов'язань, які регулюються виключно примусовими нормами Цивільного кодексу, повинно відбуватися відповідно до вимог цих законів.

Щодо договірних зобов'язань, вони повинні бути виконані в першу чергу відповідно до умов договору, а також, де це можливо, відповідно до вимог Цивільного кодексу та інших актів цивільного законодавства, якщо це не суперечить Цивільному кодексу.

Комерційні звичаї - це встановлені правила поведінки у підприємницькій сфері. Вимоги, що зазвичай пред'являються, - це усталені норми, якими керуються учасники цивільного обороту. [17, 78]

Наприклад, стаття 673 Цивільного кодексу зобов'язує продавця передати покупцеві товар, придатний для мети, для якої він зазвичай використовується, якщо у договорі купівлі-продажу не встановлені умови щодо якості товару.

Принципи виконання зобов'язань такі: Принцип належного виконання зобов'язань. Належне виконання означає виконання відповідно до мети, належної стороною, у визначений строк, у визначеному місці та належним чином.

Принцип реального виконання зобов'язання (виконання в натурі). У сучасних умовах його роль поступово зменшується. Це пов'язано з тим, що в умовах ринкової економіки, завдяки конкурентному середовищу, інтереси кредитора можуть бути повністю задоволені шляхом сплати неустойки або відшкодування збитків за невиконання зобов'язання в повному обсязі. Тому стаття 622 нового Цивільного кодексу обмежує сферу дії цього принципу.

Таким чином, боржник може бути звільнений від виконання зобов'язання в натурі у випадках, визначених договором або законом. Наприклад, якщо кредитор ухилився від виконання через прострочення, було передано або одержано відступне, або кредитор відмовився від договору. [18, 358]

В таких випадках виконання зобов'язання в натурі є обгрунтованим. Однак цей принцип все ще має певне значення, що підтверджують правила, викладені в статтях 620-621 Цивільного кодексу. Наприклад, у разі невиконання боржником обов'язку передати річ кредитором, кредитор має

право витребувати її від боржника. У випадку невиконання обов'язку виконати певну роботу або надати послугу, кредитор має право виконати цю роботу самостійно та вимагати відшкодування від боржника.

Суб'єкти та об'єкти зобов'язань:

Учасники зобов'язання: Згідно зі статтею 527 Цивільного кодексу, як кредитор, так і боржник повинні особисто виконувати зобов'язання або приймати виконання, якщо інше не встановлено договором, законом або не впливає із суті зобов'язання чи звичаїв ділового обороту.

Якщо зобов'язання виконується без ідентифікації кредитора або без гарантій того, що інша особа має необхідні повноваження кредитора, боржник несе ризик можливих наслідків. Відступлення права вимоги (передача боргу): Якщо обов'язок боржника виконати зобов'язання особисто не впливає з умов договору, закону або із суті зобов'язання, кредитор згідно зі статтею 528 Цивільного кодексу має прийняти виконання, запропоноване іншою особою від імені боржника.

Боржник залишається відповідальним за виконання зобов'язання, навіть якщо його виконує третя особа, інша за боржника. Передача виконання (передача права кредитора на прийняття виконання): Кредитор має право передати виконання зобов'язання третій особі, якщо це не впливає з умов договору, закону або суті зобов'язання. Це впливає зі статті 527 Цивільного кодексу.

Виконання зобов'язання кількома особами: Кожен кредитор може вимагати виконання, а кожен боржник зобов'язаний виконати свій обов'язок у рівній мірі, якщо інше не встановлено договором або законом. [19, 368]

Солідарні зобов'язання виникають, коли це встановлено договором або законом, зокрема, коли предмет зобов'язання неподільний.

Кожен із солідарних кредиторів має право вимагати виконання в повному обсязі. Також, кожен з солідарних боржників залишається боржником до повного виконання зобов'язання.

У випадку солідарної вимоги кредиторів, боржник не може використовувати аргументи щодо відносин між іншими солідарними кредиторами, у яких він не бере участі (частина 2 статті 542 Цивільного кодексу). Аналогічно, солідарний боржник не може застосовувати проти вимоги кредитора аргументи, що стосуються відносин між іншими солідарними боржниками та кредиторами, у яких він не бере участі (частина 3 статті 543 ЦК). У випадках, коли боржників є більше одного, у випадках, передбачених законом або договором, можуть виникати додаткові зобов'язання. У цьому випадку додаткові боржники є субсидіарними щодо основного боржника.

Специфіка виконання такого зобов'язання визначається двома факторами: пріоритетністю виконання такого зобов'язання перед кредитором та характером відносин між основним боржником і додатковим боржником. [20, 643]

Оскільки виконання цього зобов'язання є обов'язком основного боржника, кредитор має право звернутися з позовом до основного боржника.

Проте, якщо основний боржник відмовляється або не виконує вимогу кредитора, додатковий боржник може вимагати повну суму від додаткового боржника. Таке ж право має і кредитор, якщо він не отримає відповіді від основного боржника на свою вимогу протягом розумного строку.

Проте, якщо вимога кредитора може бути задоволена шляхом зарахування зустрічної однорідної вимоги до первісного боржника, кредитор не може вимагати задоволення такої вимоги від додаткового боржника.

Перед тим, як задовольнити вимогу кредитора, додатковий боржник повинен повідомити про це основного боржника, а в разі подання позову - звернутися до суду з клопотанням про залучення до участі у справі основного боржника.

Якщо додатковий боржник не виконає цю вимогу закону (стаття 619 Цивільного кодексу), основний боржник має право висунути всі заперечення проти кредитора, що стосуються права на відшкодування. [21, 109]

У випадку виконання альтернативного зобов'язання, оскільки кредитор зобов'язаний вчинити на користь боржника одну з двох або більше дій (відповідно до частини 9 статті 53 Цивільного кодексу), предмет виконання також є "альтернативним", тобто це може бути конкретна річ або конкретна сума. Визначення предмета альтернативного зобов'язання здійснюється тією стороною, яка має право вибору, а саме боржником.

Однак у деяких випадках боржник також може мати право на вибір предмета виконання, як це передбачено, наприклад, в статті 678 Цивільного кодексу щодо прав покупця в разі придбання товару неналежної якості.

Розділ 2.2 Поняття та види підстав припинення зобов'язання

Припинення зобов'язання відображає зникнення прав і обов'язків сторін, що становлять його зміст. Іншими словами, кредитор і боржник більше не мають юридичних зв'язків та обов'язків один перед одним. Статті 599-609 Цивільного кодексу визначають різні підстави для припинення зобов'язань.

Ці підстави включають належне виконання, передачу боржником виконання кредиторіві, зарахування, угоду сторін, виконання зобов'язання самим кредитором, злиття боржника і кредитора, неможливість виконання зобов'язання, смерть фізичної особи, ліквідацію юридичної особи та інші підстави, передбачені договором або законом. [22, 576]

Підстави для звільнення від боргу можуть бути розділені на дві категорії: правочини (такі як належне виконання, передача боргу, зарахування, угода сторін, звільнення від боргу) та інші підстави (такі як злиття боржника і кредитора, неможливість виконання зобов'язання, смерть фізичної особи, ліквідація юридичної особи).

Серед правочинів особлива увага приділяється належному виконанню, яке означає виконання зобов'язання відповідно до умов, у встановлений строк, у визначеному місці та належним чином. Це односторонній правочин.

Щодо зарахування зустрічних однорідних вимог, це передбачає зарахування лише однорідних вимог, які мають однаковий об'єкт і можуть бути зараховані за умови, що вони впливають з різних зобов'язань. Зарахування може бути повним або частковим, але не допускається за вимогами особистого характеру або після спливу строку позовної давності.

Домовленість сторін, як правочин, передбачає угоду між сторонами щодо переходу боргу, звільнення кредитора від боргу тощо. Відступне передбачає заміну первісного зобов'язання новим, якщо сторони угодилися таким чином.

Формами передачі боргу можуть бути гроші, майно, виконання певної дії або надання послуги. Звільнення від боргу, як стаття 605 ЦК зазначає, передбачає безоплатне припинення зобов'язання кредитором.

Це можливо лише за умови, що це не порушує прав третьої особи на майно кредитора. Інші підстави, такі як поєднання боржника і кредитора, неможливість виконання зобов'язання через **обставини, за які не відповідає жодна зі сторін**, та смерть кредитора або боржника, також призводять до припинення зобов'язань.

Ліквідація юридичних осіб, як кредиторів або боржників, описана у статті 609 Цивільного кодексу та статті 1205 Цивільного кодексу.

Згідно зі статтею 1205 Цивільного кодексу, у разі ліквідації юридичної особи, платежі, які стягнуті з юридичної особи у зв'язку з каліцтвом, іншим ушкодженням здоров'я або смертю, підлягають капіталізації.

Ці капіталізовані платежі враховуються у **Фонді соціального страхування від нещасних випадків згідно зі статтею 46 Закону України "Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності"**.

Розділ 3. Поняття та способи забезпечення зобов'язань.

Забезпечення виконання зобов'язання - це спеціальний механізм, встановлений законом або договором, з метою зміцнення мотивації для боржника відповідно виконувати свої зобов'язання, шляхом визначення негативних наслідків у випадку невиконання або неналежного виконання. [22, 576]

Відповідно до Цивільного кодексу, до цих механізмів можуть відноситися неустойка, гарантія, застава, притримання та завдаток. Наприклад, у випадку зобов'язань, які впливають з кредитних або позичкових угод, найбільш поширеними формами забезпечення є застава, порука або гарантія. З іншого боку, у випадку зобов'язань, пов'язаних з провадженням бізнесу або наданням послуг, більш прийнятною може бути неустойка, оскільки інтерес кредитора полягає в отриманні конкретного результату, а не лише фінансової компенсації.

Забезпечення може бути надане різними способами:

а) самим боржником, як основним суб'єктом зобов'язання (наприклад, неустойка, застава);

б) третьою особою (наприклад, порука, гарантія);

в) як боржником, так і третьою особою одночасно (наприклад, застава).

Способи забезпечення виконання зобов'язань можна класифікувати за різними критеріями. Наприклад, їх можна поділити на особисті та речові. У випадку особистого забезпечення (наприклад, штрафи, поруки, гарантії) не потрібно виділяти майно під заставу. У такому разі кредитор спирається виключно на ділову репутацію, чесність та платоспроможність боржника чи третьої особи (наприклад, гаранта, поручителя). [23, 59]

А забезпечення (наприклад, застава) зменшує ризик кредитора, оскільки в цьому випадку він може покластися не на особу, а на конкретне майно, яке можна використовувати для погашення боргу в разі потреби.

Особливості забезпечення виконання зобов'язань включають загальну мету, що полягає в наданні кредиторам певних гарантій задоволення їхніх вимог, а також створення спеціального (субсидіарного) зобов'язання, яке

додається до основного зобов'язання, і недійсність основного зобов'язання призводить до недійсності додаткового зобов'язання.

Розділ 3.1 Неустойка та порука як вид забезпечення виконання.

Неустойка представляє собою узгоджену законом або визначеною угодою грошову суму або інше майно, яке боржник зобов'язаний передати кредиторіві у випадку невиконання або неналежного виконання свого зобов'язання.

Штрафні санкції можуть бути виражені у грошовій формі або в рухомому/нерухомому майні. Види неустойки включають штрафи та пені.

Штраф визначається у відсотках від суми невиконаного або неналежно виконаного зобов'язання, тоді як пеня розраховується у відсотках від суми невиконаного грошового зобов'язання за кожен день прострочення. Пеня є довгостроковою і збільшується залежно від кількості днів прострочення.

Ознаки неустойки:

- Застосовується лише в разі факту протиправного невиконання зобов'язання, незалежно від того, чи зазнав кредитор збитків.
- На момент укладення зобов'язання, визначеного договором чи актом цивільного законодавства, неустойка повинна бути відома сторонам.

Неустойка може бути визначена угодою сторін (договірна неустойка) або законом (законна неустойка). Договірна неустойка залежить від характеру зобов'язання та домовленості сторін щодо її розміру та способу обчислення. Законні штрафні санкції встановлені цивільним кодексом і застосовуються незалежно від домовленості сторін. Щодо відшкодування збитків, розрізняють штрафні санкції, заліки, виключні збитки та альтернативні збитки. [24, 121]

Штрафні санкції, які перевищують суму відшкодування, є кумулятивними. Договір може передбачати відшкодування збитків лише в

частині, що не покривається неустойкою. Існують також виключні штрафні санкції, які обмежують відповідальність за невиконання або неналежне виконання зобов'язань тільки сплатою неустойки.

Суд може зменшити розмір неустойки, але не може скасувати її повністю. Неустойка може бути зменшена, якщо вона є надто високою або перевищує завдані збитки, але не більше, ніж сума збитків, та має поставити потерпілу сторону у той стан, в якому вона перебувала б при належному виконанні договору.

Суть поруки як способу забезпечення виконання зобов'язання полягає в тому, що третя особа (поручитель) зобов'язується відповідати перед кредитором у разі невиконання другою особою свого зобов'язання перед кредитором.

Отже, поручитель не має обов'язку виконувати саме зобов'язання боржника за основним боргом, оскільки, як правило, інші особи не мають можливості фактично виконати основний борг. Роль поручителя є досить обмеженою, і законодавець передбачає його обов'язок відповідати за зобов'язаннями боржника. [25, 14]

Проте поручитель має право виконати зобов'язання, за яким він стоїть поруч, щоб запобігти сплаті кредитором додаткових сум, таких як відсотки або відшкодування збитків, у зв'язку з простроченням виконання.

Порука може бути оформлена як договір між поручителем і кредитором за основним зобов'язанням або як тристоронній договір між поручителем, боржником і кредитором. Як фізичні, так і юридичні особи можуть бути сторонами угоди поруки. Поручитель може вимагати сплати винагороди за свої послуги, якщо угода про це узгоджена між ним і боржником. Договір поруки є письмовим договором, і його недотримання призводить до недійсності угоди. За бажанням сторін, договір може бути нотаріально посвідчений.

Згідно з загальним правилом, боржник і поручитель несуть солідарну відповідальність перед кредитором, тобто кредитор може звертатися як до боржника, так і до поручителя для вимоги основного боргу. Однак договором

поруки може бути передбачена солідарна відповідальність поручителя перед кредитором.

У такому випадку кредитор повинен звернутися до боржника перед тим, як звернутися до поручителя.

Розділ 3.2 Поняття гарантія, завдаток, застава.

Банк, інша кредитна установа або страхова компанія (гарант) беруть на себе зобов'язання перед кредитором (бенефіціаром) з метою забезпечення виконання боржником (принципалом) своїх зобов'язань.

Гаранти можуть бути лише банки, інші кредитні установи та страхові компанії. Гарантії діють протягом терміну їх видачі і починають чинити з дати видачі, якщо інше не вказано.

Сума зобов'язання гаранта перед бенефіціаром дорівнює сумі, на яку видана гарантія. Бенефіціар може вимагати від гаранта цієї суми шляхом подання письмової вимоги разом з необхідними документами, зазначеними в гарантії. Така вимога може бути пред'явлена лише протягом терміну, на який була видана гарантія, і не може бути поновлена після закінчення строку.

Гарантії можуть бути відкличними або безвідкличними. Гарантія вважається безвідкличною, якщо в ній не вказано можливість відкликання гарантії.

На відміну від інших методів забезпечення виконання зобов'язань, гарантії не залежать від основного зобов'язання. Припинення або невиконання основного зобов'язання не призводить до припинення гарантії, навіть якщо вона пов'язана з основним зобов'язанням. Гарант може відхилити вимогу кредитора лише у разі, якщо вимога не відповідає умовам гарантії або якщо гарантія вже була припинена.

Сплата суми гарантії кредиторіві, закінчення строку дії гарантії або відмова кредитора від своїх прав за гарантією шляхом повернення гарантії гаранту або шляхом письмового звернення до гаранта з проханням про

звільнення його від зобов'язань за гарантією, припиняють зобов'язання гаранта.
[26, 343]

Гарант повинен негайно повідомити боржника про будь-яке припинення гарантії, якщо він про це дізнається.

Завдаток, будучи грошовою сумою або рухомим майном, переданим боржником кредиторів, має на меті підтвердити та гарантувати виконання зобов'язань згідно умов договору. Цивільний кодекс не накладає обмежень на предмет договору завдатку.

Функції завдатку включають:

- Платіжну функцію: забезпечує виконання платежів, передбачених у договорі, якщо сторони виконують свої зобов'язання. В разі порушення зобов'язань, завдаток може бути застосований як засіб відшкодування збитків або в якості штрафних санкцій.
- Підтверджувальну функцію: підтверджує факт укладення договору, але не є доказом самого укладення, оскільки правовий акт вважається укладеним лише після державної реєстрації.
- Компенсаційну функцію: у випадку порушення зобов'язань, сторона, яка передала завдаток, втрачає його, тоді як інша сторона повинна повернути завдаток та відшкодувати можливі збитки.
- Завдаток може бути призначений тільки для грошових зобов'язань згідно з Цивільним кодексом. Договір завдатку обов'язково оформляється у письмовій формі та вважається укладеним тільки після фактичного виконання зобов'язань щодо передачі предмета завдатку.

Згідно зі статтею 570 Цивільного кодексу, якщо сума, що внесена боржником, не позначена як завдаток, вона вважається авансом. Аванс відрізняється від завдатку тим, що не гарантує виконання зобов'язань, і у разі порушення зобов'язань відшкодовується лише у формі повернення суми авансу.

Таким чином, у випадку порушення зобов'язань, сума завдатку може бути втрачена або повернена в залежності від сторін та умов договору.

При цьому втрата або повернення завдатку не впливає на зобов'язання, яке було забезпечене ним, і відповідна сторона все ще зобов'язана виконати свої зобов'язання.

Застава є методом гарантування виконання зобов'язань, при якому боржник (заставадавець) може використовувати заставлене майно для виконання зобов'язань, якщо він не виконує їх.

Це право на переважне задоволення перед іншими кредиторами боржника, якщо інше не передбачено законом. Застава виникає на підставі закону, договору або судового рішення.

Положення про договірну застава застосовується також до "законної" застави, якщо інше не передбачено законом. Застава також може бути використана для забезпечення майбутніх зобов'язань (стаття 573 Цивільного кодексу), включаючи умовні угоди та потенційні зобов'язання між сторонами. Згідно з частиною 2 статті 589 Цивільного кодексу, застава гарантує виконання всіх вимог заставодержателя, включаючи відсотки, штрафи, компенсацію збитків та інші витрати, пов'язані з невиконанням зобов'язання. [27, 216]

Будь-яке майно може бути передане у застава, за винятком обмежень, встановлених законом. Однак деякі предмети, такі як товари, що вилучені з цивільного обороту, та національні культурні цінності, не можуть бути предметом застави.

Крім того, вимоги особистого характеру, такі як аліменти або компенсація шкоди за заподіяні тілесні ушкодження, не можуть бути передані у застава. Укладають договір застави заставодержатель (кредитор із первісним боргом) та заставадавець (особа, яка пропонує майно в застава).

Заставодержатель отримує право на заставлене майно, перетворюючи власність одного на застава для іншого, і тому називається захищеним кредитором.

Різновиди застави: Цивільний кодекс визначає тільки іпотеку та заставу.

Закон "Про заставу" розглядає

- Заставу.
- Заставу товарів у обороті та переробці.
- Заставу майнових прав.
- Заставу цінних паперів.

Ці форми застави можна узагальнити під терміном "застава рухомого майна".

ВИСНОВОК

Отже, науковці розглядають способи забезпечення виконання договірних зобов'язань як додаткові засоби, які надають можливість боржнику повністю та належним чином виконати свої зобов'язання перед кредитором.

Класифікація та характеристика різних видів договірної забезпечення базується на різних підставах. Залежно від джерела виникнення зобов'язання способи забезпечення можна поділити на спеціальні та загальні.

Розглянуті тут види - неустойка, гарантія, притримання, завдаток, застава та порука - є спеціальними. Важливо також розрізнити майнові та зобов'язальні види як способи забезпечення виконання договірних зобов'язань. Підставою для такої класифікації є предмет конкретного способу. Правова власність є важливою для застави, а гарантія та порука - для зобов'язання.

Вибір способу забезпечення виконання договірних зобов'язань залежить від характеру зобов'язання. Наслідком вибору того чи іншого способу є майбутня поведінка боржника.

Беручи до уваги особливості та якості кожного способу забезпечення, можна сказати, що неустойка та гарантія мають реалістичний характер, тому є ефективними у разі виникнення збитків, коли розмір збитків має бути обґрунтовано розрахованим та доведеним.

Однак при застосуванні штрафних санкцій необхідно враховувати більший тягар зобов'язань боржника у разі дефолту. Якщо йдеться про надійне забезпечення інтересів кредитора, то слід згадати заставу, оскільки вона може бути стягнута разом з основним боргом з метою звернення стягнення на конкретний об'єкт, але застава не може бути стягнута, якщо у боржника відсутнє майно.

Проте, відсутність майна не перешкоджає використанню поруки або гарантії, оскільки вимога кредитора забезпечується за рахунок залучення третьої особи. Проаналізувавши особливості кожного способу забезпечення

виконання договірних зобов'язань, можна зробити висновок, що кожен спосіб має свої переваги та недоліки, тому при застосуванні цих способів слід враховувати судову практику.

Щодо вітчизняного законодавства, для зміцнення вищезазначених правовідносин, перш за все, необхідно розвивати нормативно-правову базу.

Схожість

Джерела з Інтернету

327

1	https://dduvs.in.ua/wp-content/uploads/files/Structure/library/student/lectures/1121/18.1.pdf		2.61%
2	https://epdf.pub/-288445f1dfdcb9e1bf824c1b4a602ff4612372.html	8 джерел	1.44%
3	http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/31010/1/%D0%9F%D0%B0%D0%B2%D0%BB%D0%B8%D1%88%D0%B8	3 джерела	1.08%
4	http://maup.org/lib/nw63.pdf	10 джерел	0.99%
5	http://univer.nuczu.edu.ua/tmp_metod/116/116.pdf		0.94%
7	https://www.ronl.org/otchet-y-po-praktike/gosudarstvo-i-pravo/719062		0.36%
8	https://docs.dtkk.ua/doc/1146.580.13?page=4	30 джерел	0.36%
9	http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/45023/1/%d0%9a%d0%94%20%d0%a2%d1%80%d1%83%d1%84%d0%b	5 джерел	0.36%
11	http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/41140/1/%d0%a1%d0%bb%d0%be%d0%bc%d0%b0.pdf	22 джерела	0.34%
12	https://studfile.net/preview/5393977/page:17	16 джерел	0.32%
13	https://academysps.edu.ua/wp-content/uploads/2017/02/Materiali-lektsij_TSivil-ne-ta-simejne-pravo.pdf	24 джерела	0.3%
14	https://protocol.ua/ua/postanova_kas_vp_vid_24_04_2019_roku_u_spravi_826_7895_16	8 джерел	0.3%
15	http://pravo.puet.edu.ua/files/lic2016bac/cp_03.pdf	19 джерел	0.25%
17	https://ua-referat.com/%D0%A6%D0%B8%D0%B2%D1%96%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B5_%D0%BF%D1%80%D0	3 джерела	0.21%
18	http://elar.naiu.kiev.ua/jspui/bitstream/123456789/18303/1/dyser_kolomiets.pdf	2 джерела	0.2%
19	https://directory.lpnu.ua/diplomas/193391/ua	6 джерел	0.2%
20	http://www.pravoznavec.com.ua/period/chapter/8/206/7126	5 джерел	0.2%
22	https://protocol.ua/ua/postanova_vgsu_vid_19_10_2015_roku_u_spravi_910_3498_15_g	2 джерела	0.18%
23	http://onma.edu.ua/wp-content/uploads/2016/09/Vidguk-Vychuzhanina-1.pdf		0.18%
24	http://dinai.com/ua/overview/1478	9 джерел	0.18%

25	http://forinsurer.com/public/10/12/28/4274	31 джерело	0.18%
26	https://studfile.net/preview/3009464/page:9	34 джерела	0.18%
27	http://dspace.tneu.edu.ua/bitstream/316497/2433/1/%D0%9B%D1%96%D0%B1%D0%B5%D1%80%D0%BD%D0%B0%20%D0...		0.18%
28	https://protocol.ua/ua/postanova_ktss_vp_vid_24_10_2018_roku_u_spravi_463_6046_15_ts	3 джерела	0.18%
31	https://protocol.ua/ru/postanova_ktss_vp_vid_13_02_2019_roku_u_spravi_425_187_17	5 джерел	0.16%
32	https://allref.com.ua/uk/skachaty/Procesual-no-pravoviy_status_zasudjenogo_na_stadiyi_vikonannya_viroku20?page=2		0.16%
33	https://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/1699/1/%D0%A1%D0%BF%D0%B0%D0%B4%D0%BA%D0%BE%D0%B2%...	21 джерело	0.16%
34	http://static.rada.gov.ua/zakon/PR1/4skl/3/0800/0890.htm		0.16%
35	https://docplayer.net/76590845-Mizhnarodna-naukovo-praktichna-konferenciya.html	11 джерел	0.16%
36	http://refleader.ru/jgeujgujmerpol.html	4 джерела	0.14%
39	http://dspace.univer.kharkov.ua/bitstream/123456789/12905/2/%d0%a0%d0%be%d0%b7%d0%b2%d0%b8%d1%82%...	2 джерела	0.14%
40	http://uajudges.org.ua/wp-content/themes/2018/01/tests2.doc	3 джерела	0.14%
41	https://protocol.ua/ru/postanova_vgsu_vid_17_03_2014_roku_u_spravi_924_810_13	2 джерела	0.14%
42	http://dspace.pdpu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/10893/1/Business%20management%202015%20.pdf	10 джерел	0.14%
43	https://protocol.ua/ua/postanova_vgsu_vid_18_04_2017_roku_u_spravi_910_14462_16	3 джерела	0.14%
44	https://nadoest.com/ipotechnij-dogovir-294-misto-kiyiv		0.14%
45	https://vdocuments.mx/download/-135-oe-2	7 джерел	0.14%
46	https://ronl.org/referaty/buhgalterskij_uchet_i_audit/70263	9 джерел	0.14%
47	http://er.nau.edu.ua/bitstream/NAU/17503/1/%d0%91%d1%96%d0%bb%d0%be%d1%83%d1%81%d0%be%d0%b2%2...	2 джерела	0.14%

Джерела з Бібліотеки

30

6	Студентська робота	ID файлу: 1016010840	Навчальний заклад: Open International University of Hu	3 джерело	0.43%
10	Студентська робота	ID файлу: 1015722352	Навчальний заклад: Open International University of Hu	16 джерело	0.34%

16	Студентська робота	ID файлу: 1014298850	Навчальний заклад: Open International University of Human Deve...	0.23%
21	Студентська робота	ID файлу: 1015541240	Навчальний заклад: Open International University of Human Deve...	0.18%
29	Студентська робота	ID файлу: 1014248481	Навчальний заклад: Open International University of Human Deve...	0.16%
30	Студентська робота	ID файлу: 1016024228	Навчальний заклад: Open International University of Human Deve... 6 Джерело	0.16%
37	Студентська робота	ID файлу: 1014292666	Навчальний заклад: Open International University of Human Deve...	0.14%
38	Студентська робота	ID файлу: 1015723572	Навчальний заклад: Open International University of Human Deve...	0.14%